

Ved loven af 1942 hjemledes der adgang til tilskud til udredelse af lederløn ved ungdomsskoler med flere lærere; tilsvarende hjemmel blev ikke tilvejebragt for aftenskolen vedkommende; men siden 1948 er der dog søgt rådet bod herpå ved bevilling på finansloven af en sum til anvendelse i dette øjemed.

Omvendt var der i lovene af 1942 hjemmel for ydelse af tilskud til tilrejsende lærere ved aftenskolen, men ikke ved ungdomsskolen.

Da denne ulighed har været følt som en uretfærdighed for de respektive skoleformer, foreslås der nu som led i den tilstræbte forenkling indført fællesregler for de to skoleformer på disse områder.

Med hensyn til de nærmere overvejelser og afvigende indstillinger angående beregningen af lederhonoraret henvises til bemærkningerne i § 17 i kommissionens forslag (betænkningens pag. 98—100).

Da benyttelsen af tilrejsende lærere er sket i så stort omfang, at der herved er påført staten og skolefonden en betydelig udgift, har man foreslået, at kommunen eller den stedlige kreds, som træffer lærervalget, skal deltage i udgiften, hvorved de gøres økonomisk medansvarlige og herved interesserede i kun at benytte tilrejsende lærere, hvis det er virkelig begrundet.

Lignende ulighed har bestået med hensyn til adgangen til at lade folkeskolens fastansatte lærere overtage timer ved ungdomsundervisningen som en del af deres pligtige arbejde, idet der efter lovene af 1942 har været adgang hertil for ungdomsskolen, men ikke for aftenskolen. Denne adgang foreslås nu udvidet både til at omfatte aftenskolen og til for begge skoleformers vedkommende at omfatte oprettelse på skoleplanen af stillinger alene — eller delvis — ved denne undervisning.

Uanset den indsats, der hidtil er øvet ved udførelsen af aftenskoleundervisning som ekstrabeskæftigelse, især af folkeskolens lærere, som herved har hovedparten af for tjenesten for den kulturindsats, der herigennem er øvet, må man dog mene, at der både for skolens og for lærernes skyld må ske en ændring, som muliggør, at også dette arbejde kan udføres som hovedbeskæftigelse, hvor der måtte være behov derfor. En sådan ordning vil bl. a. også muliggøre det for en ældre lærer med særlige evner for aftenskoleundervisningen at fortsætte dette ar-

bejde, når han eventuelt ikke længere magter eller ønsker at påtage sig det som ekstrarbejde. Denne ordning vil dog næppe kunne praktiseres i videre omfang, end at man fortsat i ganske overvejende grad vil være henvist til at betjene sig af lærere med dette arbejde som bibeskæftigelse.

Det er tanken, at de således normerede faste lærere efter en nærmere plan skal kunne stilles til rådighed for det godkendte frie oplysningsarbejde som helhed, uanset om det måtte være oprettet af det offentlige eller af private.

Ministeriet er med kommissionen enig i, at et ophold på en *ungdomskostskole* må anses for det værdifuldeste led i ungdomsundervisningens tjeneste. Den ved loven af 1942 givne adgang til oprettelse af ungdomskostskoler har imidlertid kun været udnyttet i meget ringe grad, idet der kun består 3 sådanne skoler, medens et par forsøg i alt fald foreløbig er indstillet.

Opretholdelsen af de bestående skoler har endda kun været mulig, efter at der udover den ved loven af 1942 hjemlede tilskudsydelse fra staten til disse skoler er tilvejebragt hjemmel for elevunderstøttelser fra staten af tilsvarende størrelse, som der til enhver tid ydes til elever på efterskoler.

Under hensyn til den ringe udnyttelse af lovens bestemmelser om ungdomskostskoler har man overvejet, om der er tilstrækkelig anledning til at opretholde denne skoleform ved siden af de hermed nærbeslægtede efterskoler, som findes i stort antal og med stor elevtilslutning, udbredt over det ganske land.

Ungdomskostskolen har imidlertid uanset sin ringe udbredelse haft den principielle betydning at drage unge fra byerne, som ved deres deltagelse i den almindelige ungdomsskole af kommunerne er fundet værdige dertil, ud på et kostskoleophold, som de ikke uden denne særlige tilskyndelse nogen sinde ellers ville opnå.

Den begyndelse, der hermed er gjort, til lægger man en sådan betydning, at vejen til en fortsat udvikling heraf i alt fald ikke nu bør lukkes.

Man har derfor foreslået denne skoleform opretholdt med det særlige sigte, som den specielle tilknytning til den almindelige ungdomsskole giver. De særlige krav til skolens undervisningsplan som en fortsættelse af den almindelige ungdomsskole og